

ZAPISNIK

Sa četvrte sjednice Radne grupe za izradu etičkog kodeksa poslanika održane 23. oktobra 2014. godine

Sjednica je počela u 12 sati.

Predsjedavao je Suljo Mustafić, potpredsjednik Skupštine.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Radne grupe: Branka Tanasijević, Ljiljana Đurašković, Draginja Vuksanović, Dritan Abazović i Andrija Popović.
Poslanica Snežana Jonica je bila službeno odsutna.

Rad četvrte sjednice pratili su predstavnici medija.

Za sjednicu je predložen sljedeći

DNEVNI RED:

- usvajanje zapisnika sa treće sjednice -

1. Razmatranje Nacrta etičkog kodeksa poslanika;
2. Razno

U uvodnim riječima, Suljo Mustafić predsjednik Radne grupe, predložio je da se prije nego se predje na rad, izjasne o zapisniku sa treće sjednice. Poslanica Branka Tanasijević je imala primjedbe pravno – tehničkog karaktera, nakon toga zapisnik je usvojen. Podsjećanja radi predsjedavajući je naglasio, da su se do sada prešle odredbe od 1 - 17, Opšte odredbe - koje se odnose na Predmet etičkog kodeksa i Cilj etičkog kodeksa, drugo poglavlje - Etički principi i pravila, treće poglavlje - Pravila ponašanja u vršenju poslaničke funkcije i četvrto poglavlje - Odnosi sa javnošću. Takođe je kazao da su svi dobili prečišćen tekst sa preformulisanim i prihvaćenim odredbama od 1- 17 te da se može nastaviti dalje sa radom. S tim u vezi predložio je da se započne razmatranje petog poglavlja, tj. (član 18), koji se odnosi na Nadzor nad primjenom kodeksa.

Predsjedavajući je naglasio da je zamoljen od strane Generalnog sekretara Skupštine da se dinamizira rad na izradi teksta Nacrta etičkog kodeksa i to iz dva razloga. Kao prvo potrebno je da, kada bude završen Nacrt, da se prevede na engleski jezik i da se nakon toga pošalje GRECO-u (Grupi zemalja za borbu protiv korupcije), na davanje mišljenja.

Nakon toga tekst Nacrta bi bilo potrebno usvojiti do kraja godine.

Poslanica Ljiljana Đurašković je u svom komentaru saopštila da smatra da je donošenje etičkog kodeksa izuzetno važna oblast i da nije u redu da se na brzinu završava nešto što je od velike važnosti. Mi znamo da se mora uraditi etički kodeks, ali ova izrada kodeksa mora biti studiozna, naglasila je poslanica. Takođe je dodala da je Radna grupa samo jednom do sada bila u kompletnom sastavu.

Predsjedavajući Suljo Mustafić, je u svom komentaru, takođe naglasio, da kada je saopštio da se mora požuriti sa izradom kodeksa nije podrazumijevao da se radi na uštrb kvaliteta. S tim u vezi predložio je da se nedeljno održavaju barem dvije sjednice Radne grupe i na taj način dinamizira rad. Zatim je predložio da se pređe na član 18 teksta Nacrta etičkog kodeksa koji se odnosi na Nadzor nad primjenom kodeksa i tom prilikom pročitao je predloženu verziju člana:

„Nadzor nad primjenom i praćenjem poštovanja Kodeksa u nadležnosti je Administrativnog odbora Skupštine.

Nadležni odbor je dužan da sačini Izvještaj o aktivnostima koje se odnose na sprovođenje Kodeksa.

Skupština najmanje jednom godišnje razmatra Izvještaj i ocjenjuje rad nadležnog odbora o pitanjima sprovođenja Kodeksa“.

Nakon toga predsjedavajući Suljo Mustafić, zatražio je od članova da se izjasne oko predloženog člana, odnosno da daju svoje predloge i sugestije.

Poslanik Dritan Abazović je u svojoj riječi saopštio je da je on i ranije kazao da se ne slaže sa tim da ova pitanja budu u nadležnosti Administrativnog odbora. Više sam da to bude neko specijalizovano tijelo, kao neki odbor ili komisija, naglasio je poslanik Abazović, koje bi se samo bavilo ovim pitanjima. Protiv sam da Administrativni odbor, ili bilo koje već postojeće radno tijelo ili Kolegijum budu staratelji primjene etičkog kodeksa, dodao je poslanik Abazović.

Poslanik Andrija Popović je u svojoj riječi kazao, da ima slično mišljenje kao kolega Abazović, i da je prije svega stava, da je potrebno povratiti povjerenje u Parlament. Po posljednjem istraživanju koje je vršeno, povjerenje u Parlament ima ispod 50% građana i građanki, te stoga smatra da bi se usvajanjem etičkog kodeksa moglo povratiti povjerenje u crnogorski Parlament. Takođe smatra, da Administrativni odbor ne može da se bavi ovom problematikom, već da je potrebno novo radno tijelo koje će se isključivo baviti etičkim pitanjima.

Poslanica Branka Tanasijević, u svom obraćanju saopštila je, da potpuno podržava konstataciju kolege Popovića, i da bi se usvajanjem etičkog kodeksa stvorila mogućnost da se dignitet Parlamenta podigne na viši nivo nego što je to sada. Smatram da povjerenje građana u njihove predstavnike mora biti na zadovoljavajućem nivou i jedan od mehanizama da se to uspostavi je upravo donošenje etičkog kodeksa. Takođe je

poslanica Tanasijević, naglasila, da ima utisak da je povjerenje poslednjih godina u padu, ali da to nije samo trend u Crnoj Gori, nego je to trend i u Evropi. S tim u vezi saopštila je poslanica Tanasijević, da je 2007. god. povjerenje u narodnu skupštinu bilo 51% a 2012. god. to je povjerenje palo na 31%. Međutim, 2012. god. počinju skupštine da donose etičke kodekse, trinaest članica OEBS-a za godinu dana, donijele su svoje etičke kodekse i već se sada prati rast povjerenja građana u njihove predstavnike. Smatram, da je ovaj posao, kojim se mi bavimo, jedan od najznačajnijih poslova kojima se uopšte Skupština bavila do sada, naglasila je poslanica. Takođe se nadam da ćemo ga završiti u predviđenim rokovima i da svaka odluka mora biti donijeta konsenzusom, zato što smo mi reprezentacija Skupštine, a samim tim i građana. Smatram da ako mi ne budemo mogli da se usaglasimo oko rješenja, ne možemo to očekivati ni u Skupštini. Ako budemo radili kao i do sada, uspjeli bismo da Nacrt pošaljemo GRECO-u na mišljenje, čija saglasnost bi bila veoma važna za našu Radnu grupu. Dakle, postoje dvije varijante, ili da nadležni odbori Skupštine, preuzmu dio posla kao što to rade u nekim zemljama Evrope, Odbor za ljudska prava, Administrativni odbor ili negdje Kolegijum Skupštine ili da to rade etički odbori ili komisije koje se bave etičkim pitanjima. Koliko ja shvatam, naglasila je poslanica, mi smo na stanovištu da da bi ovaj tekst Nacrta trebalo da se izmijeni u dijelu da nadzor ne bude u nadležnosti Administrativnog odbora, ali bi se u tom slučaju morali dogovoriti, da li bi to bilo stalno radno tijelo koje ima tretman svih drugih radnih tijela, jer bi ustrojstvo, sastav i nadležnost mogli lakše definisati ako je to princip po kome funkcionišu radna tijela Skupštine.

Poslanica Ljiljana Đurašković u svojoj riječi saopštila je da nadzor nad primjenom i poštovanjem etičkog kodeksa ne treba da bude u domenu Administrativnog odbora, jer taj odbor ima dovoljno svoga posla. Smatram ispravnim, naglasila je poslanica Đurašković, da bi to trebala da bude posebna etička komisija ili odbor, koja bi bila posebno radno tijelo u sklopu Skupštine, samo što bi trebalo da se dogovorimo da li da to bude stalno radno tijelo ili da se formira po potrebi. Međutim, ipak smatram da bi trebalo da bude stalno radno tijelo, dodala je poslanica Đurašković.

U svom obraćanju poslanica Draginja Vuksanović, naglasila je da će iznijeti svoj lični stav o ovom pitanju ali da će svakako obaviti konsultacije sa svojom partijom. S tim u vezi naglasila je, da nadzor nad praćenjem i primjenom etičkog kodeksa ne treba da bude u nadležnosti Administrativnog odbora, prvo zato što se ovaj odbor kao što sama riječ kaže, bavi administrativnim pitanjima, i zato što su članovi tog odbora već dovoljno opterećeni poslom. Dalje je poslanica Vuksanović saopštila da je na stanovištu da treba formirati posebno radno tijelo, i da je potrebno da se dogovore da li će to biti komisija za praćenje etičkih pitanja ili poseban odbor, kao što je to Odbor za politički sistem ili Administrativni odbor, koji bi bio u stalnom zasijedanju i koji bi imao neke nove ideje i pitanja koja bi razmatrao. Mišljenja sam npr. da ima poslanika u Skupštini koji nijesu

dovoljno zastupljeni u odborima i da bi njima trebalo pružiti mogućnost da budu u sastavu ovog odbora, dodala je poslanica Vuksanović.

Predsjedavajući Suljo Mustafić je u svom obraćanju saopštio, da će iznijeti svoj stav, što je ujedno i stav kolega iz poslaničkog kluba, naglasivši, da ni jednog trenutka nije smatrao da ovo pitanje nadzora treba da bude dio nekog drugog odbora i da ne treba da se neki drugi odbor bavi pitanjima etike. Naglasio je da je pitanje nadzora za primjenu i praćenje etičkog kodeksa delikatno i važno pitanje, sofisticirano, često predmet teških odluka i moguće dubljih razmatranja, ne bi to bila samo pitanja povrede nekih materijalnih činjenica i okolnosti. Takođe je naglasio da bi ovaj odbor trebao da se zove etički odbor, kao što je to Ustavni odbor koji je stalno radno tijelo ali zasijeda po potrebi. Ovo bi trebalo da bude stalno radno tijelo visoke participativnosti, što znači da svi poslanički klubovi trebaju da budu zastupljeni, da bi trebalo da se ispoštuje paritet, odnos vlasti i opozicije. Takođe smatram, kazao je predsjedavajući Mustafić, da bi poslanici koji bi bili u sastavu ovog radnog tijela, trebali da budu prepoznatljiviji sa svojim radom i zalaganjem i da budu dolični za ovakvo radno tijelo. Na kraju je dodao, da mu je žao što poslanica Jonica nije tu da iskaže svoj stav.

Poslanica Branka Tanasijević, prokomentarisala je, kako je predsjedavajući Mustafić upravo i definisao kako bi trebalo da se zove ovo radno tijelo i da je u potpunosti saglasna sa tim. Takođe je dodala da je dobro da ovo bude stalno radno tijelo jer nakon što se donese Predlog etičkog kodeksa morale bi se donijeti i smjernice ili vodič za njegovu primjenu, što je takođe, ozbiljan posao koji bi potrajao i bolje je da to bude u nadležnosti stalnog radnog tijela.

Poslanik Andrija Popović imao je dilemu oko naziva odbora smatrajući da bi umjesto etički odbor trebalo da se zove odbor za etička pitanja iz razloga što većina odbora nose naziv upravo na taj način odbor za... pa naziv na osnovu nadležnosti.

Poslanica Branka Tanasijević u svojoj riječi saopštila je da se u potpunosti slaže sa kolegom Popovićem, da naziv bude Odbor za etička pitanja, ali da se sve mora razraditi i da se mijenja koncepcija datog člana. Potrebno je odrediti broj članova tog odbora, kako se biraju, kako se predlažu. Da stav dva bude da broj članova odbora odgovara stranačkoj zastupljenosti u Skupštini.

Poslanica Ljiljana Đurašković se uključila da prokomentariše, smatrajući da bi tako predloženi stav dva činio pri glasanju u podređenoj poziciji poslanike opozicije, tako što bi u slučaju da na odboru bude na dnevnom redu neko od poslanika iz opozicije, prilikom glasanja uvijek bio kriv. Poslanica Đurašković je uz izvinjenje konstatovala da, dolazi iz opozicije i mora da je zastupa.

Poslanica Branka Tanasijević nadovezala se komentarišući, da kada se razmatraju etika i etička pitanja ona smatra da to mora biti i prije i iznad politike. Takođe je naglasila, da ako bi se utvrđivala krivica po partijskoj zastupljenosti, postojanje ovakvog odbora nebi imao smisla. Činjenica je, kazala je poslanica Tanasijević, da ako je ovo skupštinsko radno tijelo, onda mora imati procentualnu zastupljenost u odboru i na taj način pruža se prilika svakom klubu da participira.

Poslanik Dritan Abazović je stava da ovaj odbor teba da se formira na principu kako je formirana ova Radna grupa, jer kako je kazao ovdje sjede ljudi iz svakog kluba po jedan. U ovu radnu grupu smo došli iz svih klubova po jedan član, baš zbog toga da bi ovo pitanje izdigli iznad dnevne politike. Budući etički odbor treba da da drugačiji ton u odnosu na sve odbore koji idu po procentima u zavisnosti od veličine kluba, naglasio je poslanik Abazović. Takođe bih predložio, naglasio je poslanik, da ovim odborom predsjedava predsjednik ili neko od potpredsjednika Skupštine, da bi dali značaj tom odboru.

Poslanica Draginja Vuksanović je saopštila da smatra da su se svi dogovorili da ovo bude odbor a svaki odbor u Parlamentu ima princip zastupljenosti poslanika kao što je poslanica Tanasijević ukazala. U odnosu na konstataciju kolegice Đurašković, ne smatram da može biti bilo kakve pristrasnosti iz razloga što imaju odredbe 10 i 11 ovog Nacrta koje se odnose na ponašanje poslanika tako da svaki poslanik koji bi postupio suprotno ovim pravilima pa bio iz pozicije ili opozicije, moraju se protiv njega primijeniti sankcije iz člana 19.

Poslanica Branka Tanasijević je kazala, da ne postoji razlika u saopštavanju stavova jer ako bi išli po principu da klubovi predlažu člana to bi bilo isto što sam i ja predložila ranije. Ne vidim neku razliku u tome što je ko od nas saopštio osim da klubovi predlažu po jednog člana, nas je ovdje sedam koliko ima i klubova, dakle po istom principu, naglasila je poslanica Tanasijević.

Poslanica Draginja Vuksanović je dodala kao primjer i Radnu grupu kojom predsjedava, gdje je princip glasanja po srazmjernosti i samoj prisutnosti u Parlamentu, tako da ona zastupa svoju partiju na način da se njen glas računa kao osam glasova.

Predsjedavajući Suljo Mustafić je na kraju pojasnio, da kada je pokušao definisati strukturu ovog odbora pomenuo je formulaciju „tijelo visoke participativnosti“, što znači učešće svih poslaničkih klubova. Naglasio je, da svi klubovi treba da imaju mogućnost da delegiraju svog predstavnika i da imaju svoju participativnost. U ovom odboru neće se niko majorizovati, nego smatram da su etička pitanja univerzalna, da nijesu materijalne prirode, zadiru u mnogo dublju sferu i da će taj odbor odluke donositi konsenzusom.

Poslanik Andrija Popović saopštio je da mu se sviđa ideja da svi poslanički klubovi imaju predstavnike, u ovom odboru, nada se da će poslanici Abazović i Bojanić formirati klub, pa da će biti osam predstavnika bez obzira što je paran broj. Takođe smatra, da se sve odluke moraju donositi konsenzusom i da se ne smije dozvoliti da svi klubovi nemaju predstavnike u svim odborima.

Poslanica Branka Tanasijević, predložila je da se konkretizuje sve o čemu se pričalo i to na način da drugi stav bude „da broj članova odbora odgovara stranačkoj zastupljenosti u Skupštini, a nakon toga stav „ da članove predlažu klubovi poslanika“. Takođe je, poslanica Tanasijević, predložila da se ne definiše broj članova zato što trenutno u Skupštini ima sedam klubova. Dodala je, da smatra, da će ovaj odbor biti specifično tijelo i da će se sve odluke donositi konsenzusom. Naglasila je, da je etika posebno polje i da se odnosi na ličnost a ne samo na profesionalnost, tako da, ko god bude vodio odbor biće posvećen konsenzusu.

Poslanik Dritan Abazović je još jednom pitao da se razjasni, da li ostaje da svaki klub predlaže po jednog kandidata ili u skladu sa stranačkom zastupljenošću.

Poslanica Tanasijević je upitala poslanika Abazovića, kao bi se postupilo u slučaju u kome se on kao poslanik trenutno nalazi pošto nema kluba.

Poslanik Abazović je odgovorio da je svjestan činjenice da ne bi imao predstavnika jer nema kluba. Međutim, u slučaju da formiramo klub dali bismo člana, naglasio je poslanik.

Poslanica Đurašković je takođe dodala da je bliža ovom predlogu poslanika Abazovića da svaki poslanički klub predlaže po jednog člana odbora.

Poslanica Tanasijević naglasila je, da sve vrijeme pokušava da objasni da broj članova odbora odgovara, ne procentualnoj, već stranačkoj zastupljenosti u Skupštini, zato što postoji heterogen sastav stranački.

Poslanica Đurašković kazala je da je otklonila dilemu jer je mislila da poslanica Tanasijević podrazumijeva procentualnu zastupljenost, što ne bi podržala.

Predsjedavajući Mustafić saopštio je da postoje tri dileme o definisanju stava, koji bi se odnosio na predlaganje članova u Odbor za etička pitanja. Predlog poslanice Tanasijević koji nije do kraja definisan, predlog poslanika Abazovića koji je drugačiji i predlog poslanice Vuksanović koji se može uzeti kao primjer, koji se primjenjuje u

radnoj grupi koju vodi poslanica, svaki klub ima predstavnika i prilikom odlučivanja predstavlja glasove svih predstavnika kluba.

Poslanik Abazović prokomentarisao je u odnosu na treći predlog da tako može da se glasa samo u Parlamentu. Smatra da niko ne može znati kako bi kolega glasao. Stanovišta sam, naglasio je poslanik Abazović, da svi poslanički klubovi imaju po jedan glas bez obzira koliko imaju članova.

Poslanica Vuksanović kazala je da, ako bi kolega Abazović formirao klub, onda bi se radilo o osam glasova i morao bi da postoji jedan „zlatni glas“, prilikom odlučivanja.

Poslanik Andrija Popović u svom komentaru kazao je, da je velika dilema koju je postavila kolegunica Vuksanović kad bi bilo četiri-četiri glasa prilikom odlučivanja, iako je i predlog poslanice Tanasijević logičan, bliskija mu je varijanta da budu članovi iz sada trenutno sedam poslaničkih klubova, eventualno ako se pojavi novi osmi glas, onda bi se mogao koristiti i taj „zlatni glas“.

Poslanica Tanasijević je u odnosu na moguće dileme saopštila, da smatra da se nije razumjela sa kolegama, da postoji sedam klubova da bi svaki od njih predlagao svoga predstavnika. Takođe je dodala da joj se ne dopada što se politizuje priča u radnoj grupi i da se ide u neke vode koje nijesu tipične za etički kodeks. Naglasila je da nije protiv varijante da bude pola poslanika iz pozicije pola iz opozicije.

Predsjedavajući Mustafić na kraju je konstatovao, da su se svi složili da su blizu dogovora i da je potrebno da poslanica Tanasijević, koja je pripremila i ponudila predloge saopšti kako glase novi stavovi, nakon čega su svi u Radnoj grup bili saglasni sa predloženim rješenjem. S tim u vezi, na kraju je zamolio da poslanica Tanasijević i sekretarka Radne grupe upodobe član 18 kako bi se po ustaljenoj praksi poslao putem mail-a prečišćeni tekst odredbe.

Sjednica je završena u 13 sati i 30 minuta.

Zapisnik sačinila:
Sekretarka Radne grupe
Slavica Mirković

Predsjednik Radne grupe
Suljo Mustafić